

Forsvarschef kendte hårde forhold i Irak

13. marts 2018 Ritzaus Bureau Niels Peter Northrup... 334 ord Id: e6a9c9a4

Den smukkeste vej er kommandovejen, sagde tidligere forsvarschef Jesper Helsø under retssag i Østre Landsret. Irakere beskylder Danmark for medskyld i **tortur**.

København

Danske soldaters optræden i det sydlige **Irak** for mere end 13 år siden resulterede tirsdag i en langvarig afhøring af den daværende forsvarschef i Østre Landsret.

Gennem mere end to timer svarede Jesper Helsø på spørgsmål om Operation Green Desert nær Basra i 2004.

Britiske, danske og irakiske styrker deltog, da 23 irakere blev taget til fange, og de har siden sagsøgt Forsvarsministeriet. De blev udsat for **tortur** i et irakisk fængsel, og det er Danmark medansvarlig for, lyder påstanden i retssagen.

- Man havde den viden, at kulturen var anderledes. Man gik hårdere til tilbageholdte, man gik hårdere til fanger, fortalte Jesper Helsø om dansk militærs viden om forholdene i de lokale fængsler.

Undervejs i afhøringen dvælede han to gange ved en særlig læresætning - nemlig at den smukkeste vej at gå er kommandovejen.

Det gjaldt også den morgen i november 2004, da danske soldater dannede en såkaldt ydre ring, mens lokale militsfolk tog fat i beboere i en landsby. Hvad burde danske soldater egentlig gøre, hvis de så et overgreb?

- En dansk delingsfører kan godt gå hen til en irakisk delingsfører og sige: Det, du laver, er ikke i orden. Men man tilråder, at man går kommandovejen.

Men kan man ikke sige, at danske soldater deltog i den mishandling, der kunne finde sted, lød et spørgsmål.

- Etisk kan man altid diskutere det. Det er mennesker i uniform, der er pålagt en opgave. Man giver dem ro ved at skabe en ydre ring, så der ikke kommer noget udefra eller noget indefra. Det er det ansvar, man har, svarede Jesper Helsø.

I en notits fra Justitsministeriet står, at danske soldater skulle "søge at modvirke", at irakiske soldater eventuelt begik ulovligheder.

- Nøgleordet er for mig "søge". Det vil sige, at det ikke altid kan opnås, forklarede han.

Flere gange understregede Helsø, at danske styrker ikke havde befalingsret over de lokale irakiske styrker.

Onsdag fortsætter retssagen med afhøring af chefen for den danske bataljon, oberst John Dalby. Dommen ventes til sommer.

/ritzau/